

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ КЕРІВНИХ КАДРІВ КУЛЬТУРИ І
МИСТЕЦТВ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ
ПРАКТИЧНОЇ КУЛЬТУРОЛОГІЇ ТА АРТМЕНЕДЖМЕНТУ
КАФЕДРА ГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Ректор
Валерій МАРЧЕНКО
«29» серпня 2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ В ГАЛУЗІ
для здобувачів вищої освіти**

Галузь знань	<u>02 «Культура і мистецтво»</u>
Спеціальність	<u>025 «Музичне мистецтво»</u>
Освітній рівень	<u>Перший (бакалаврський)</u>
Освітня програма	<u>«Звукорежисура»</u>
Вид дисципліни	<u>обов'язкова</u>

Форма навчання	денна, заочна
Навчальний рік	2025/2026
Кількість кредитів ECTS	4/120
Мова викладання, навчання й оцінювання	українська
Форма підсумкового контролю	залік

Розробник:

Міщенко Марина Олексіївна, кандидат юридичних наук, доцент кафедри гуманітарних дисциплін

ЗАТВЕРДЖЕНО:

В.о. завідувача кафедри
гуманітарних дисциплін

Сергій ЛИТВИН

Протокол від № 1 від 28 серпня 2025 р.

ПОГОДЖЕНО з гарантом освітньої програми «Звукорежисура»

Гарант освітньої програми

Валентина ГРИЩЕНКО

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1. Анотація (опис) навчальної дисципліни (зокрема міждисциплінарні зв'язки).

Навчальна дисципліна «*Правове регулювання в галузі*» передбачена ОП «Звукорежисура» зі спеціальності 025 Музичне мистецтво першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. Відповідно до навчального плану навчальна дисципліна є обов'язковою і вивчається здобувачами вищої освіти на другому курсі у третьому семестрі. Формою підсумкового контролю є залік. Загальна кількість годин – 120 (кредитів ЄКТС – 4).

Денна форма: контактні години:лекційні – 28 год., практичні – 14 год., семінарські – 14 год.; модульний контроль – 8 год., для самостійної роботи здобувачів визначено 56 год.

Заочна форма: контактні години:лекційні – 6 год., практичні – 4 год., семінарські – 4 год.; модульний контроль – 2 год.; для самостійної роботи здобувачів визначено 104 год.

Дисципліна є важливою, оскільки завдяки її вивченню здобувачі отримують теоретичні знання про специфіку державного управління та стратегічного планування в галузі культури та мистецтв, яким є базове нормативно-правове забезпечення в межах галузі, зокрема, якими законами та підзаконними актами вони мають керуватись у своїй майбутній професійній діяльності та особливості їх правового статусу.

Навчальна дисципліна «*Правове регулювання в галузі*» пов'язана з такими дисциплінами, як «Філософські студії», «Історія української державності і культури», «Психолого-педагогічні студії».

2. Мета дисципліни – сформувати у здобувачів цілісне уявлення про нормативно-правову базу у сфері культури і мистецтв, сприяти визначенню недоліків та можливих шляхів вдосконалення чинного нормативно-правового забезпечення галузі культури; ознайомити з правовими основами діяльності органів державного управління у сфері культури; дати теоретичні знання та виробити у здобувачів вищої освіти практичні навички опрацювання й обґрунтування конкретних пропозицій, котрі стосуються розв'язання актуальних проблем розвитку вітчизняної та зарубіжної культури.

3. Завдання:

- розкрити сутність поняття правового поля як сукупності чинних нормативно-правових актів, що закріплюють і регулюють процес соціокультурної діяльності на державному, регіональному та місцевому рівнях;
- виробити практичні навички роботи з науковою літературою та правовими документами;
- закріпити вміння застосовувати набуті знання в практичній суспільно-політичній діяльності;
- довести необхідність впровадження ефективної державної політики, спрямованої на забезпечення сталого розвитку закладів та установ культури і мистецтва, освіти та науки, формування національної культурної ідентичності, розвиток та функціонування української мови як державної у різних сферах

суспільного буття, інтеграцію національних меншин у єдиний загальнонаціональний гуманітарний простір України, єдність національного культурного простору;

- сформувані у здобувачів вищої освіти уявлення про сучасні моделі та шляхи розвитку державного управління у сфері культури в Україні та світі, можливі стратегії, державні та відомчі програми у різних сферах державної, регіональної, місцевої культурної політики, шляхи їх втілення в життя.

4. Компетентності, яких набуває студент при вивченні дисципліни відповідно до освітньої програми:

Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у галузі музичної професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування системи інтегрованих художньо-естетичних знань з теорії, історії музики, педагогіки та виконавства та характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК5. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК6. Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК16. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК17. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК 18. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК):

СК6. Здатність використовувати професійні знання та навички в процесі творчої діяльності.

СК7. Здатність володіти науково-аналітичним апаратом і використовувати професійні знання у практичній діяльності.

СК11. Здатність оперувати професійною термінологією.

СК12. Здатність збирати, аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її в процесі практичної діяльності.

СК13. Здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язків.

СК14. Здатність демонструвати базові навички ділових комунікацій, а також знання та розуміння етики і моральних норм професії.

СК16. Здатність використовувати засоби масової інформації для просвітництва, популяризації та пропаганди досягнень музичної культури.

5. Програмні результати навчання:

ПРН16. Виявляти розуміння фінансово-адміністративних принципів організації мистецьких заходів, закладів культури та музичної освіти.

ПРН18. Виявляти, генерувати і впроваджувати креативні ідеї в професійну діяльність.

Програма навчальної дисципліни складається з чотирьох модулів:

Модуль 1. *Основи правового регулювання в галузі культури і мистецтв*

Модуль 2. *Відповідальність у системі гарантування та захисту прав і свобод людини*

Модуль 3. *Академічна доброчесність у системі вищої мистецької освіти*

Модуль 4. *Особливості правового регулювання за різними напрямками в межах галузі національної культури*

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ДЕННА ФОРМА							
№ з/п	Назва розділу, теми	Обсяг роботи здобувача, годин					
		Разом	з них:				
			лекції	семінарські	практичні	модульний контроль	самостійна робота
МОДУЛЬ 1. ОСНОВИ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ В ГАЛУЗІ КУЛЬТУРИ І МИСТЕЦТВ							
1.1.	Загальні засади правового регулювання в соціально-культурній сфері	10	2	2	2		4
1.2.	Культурна політика держави: проблеми формування та правового забезпечення	6	2	2			2
1.3.	Правова культура молоді в сучасній Україні	6	2		2		2
1.4.	Державні стратегії правового регулювання в галузі культури	6	2				4
	Модульний контроль 1	2				2	
	Разом за модуль 1	30	8	4	4	2	12
МОДУЛЬ 2. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ У СИСТЕМІ ГАРАНТУВАННЯ ТА ЗАХИСТУ ПРАВ І СВОБОД ЛЮДИНИ							
2.1.	Основи гарантування та захисту прав і свобод людини	12	2	2	2		6
2.2.	Поняття та види відповідальності	10	4	2			4
2.3.	Запобігання корупції як важлива складова дотримання прав і свобод у правовій державі	6	2		2		2
	Модульний контроль 2	2				2	
	Разом за 2 модуль	30	8	4	4	2	12
МОДУЛЬ 3. АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ У СИСТЕМІ ВИЩОЇ МИСТЕЦЬКОЇ ОСВІТИ							
3.1.	Загальні засади академічної доброчесності	14	4	2	2		6
3.2.	Окремі питання академічної доброчесності	14	2	2	2		8
	Модульний контроль 3	2				2	
	Разом за 3 модуль	30	6	4	4	2	14
МОДУЛЬ 4. ОСОБЛИВОСТІ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ЗА РІЗНИМИ НАПРЯМАМИ В МЕЖАХ ГАЛУЗІ НАЦІОНАЛЬНОЇ КУЛЬТУРИ							
4.1.	Правове регулювання у сфері музейної справи та пам'ятко охоронної діяльності	14	4	2			8
4.2.	Правове регулювання у сфері книговидавництва, архівної та бібліотечної справи	14	2		2		10
	Модульний контроль 4	2				2	
	Разом за 4 модуль	30	6	2	2	2	18
	РАЗОМ З ДИСЦИПЛІНИ	120	28	14	14	8	56

ЗАОЧНА ФОРМА						
№ з/п	Назварозділу, теми	Обсяг роботи здобувача, годин				
		Разом	<i>з них:</i>			
			<i>лекції</i>	<i>семінарські</i>	<i>практичні</i>	<i>модульний контроль</i>
МОДУЛЬ 1. ОСНОВИ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ В ГАЛУЗІ КУЛЬТУРИ І МИСТЕЦТВ						
1.1.	Загальні засади правового регулювання в соціально-культурній сфері	10	2			8
1.2.	Культурна політика держави: проблеми формування та правового забезпечення	12		2		10
1.3.	Правова культура молоді в сучасній Україні					
1.4.	Державні стратегії правового регулювання в галузі культури	8				8
	Разом за модуль 1	30	2	2		26
МОДУЛЬ 2. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ У СИСТЕМІ ГАРАНТУВАННЯ ТА ЗАХИСТУ ПРАВ І СВОБОД ЛЮДИНИ						
2.1.	Основи гарантування та захисту прав і свобод людини	10	2			8
2.2.	Поняття та види відповідальності	8				8
2.3.	Запобігання корупції як важлива складова дотримання прав та свобод в правовій державі	12		2		10
	Разом за 2 модуль	30	2	2		26
МОДУЛЬ 3. АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ У СИСТЕМІ ВИЩОЇ МИСТЕЦЬКОЇ ОСВІТИ						
3.1.	Загальні засади академічної доброчесності	16			2	14
3.2.	Окремі питання академічної доброчесності	14				14
	Разом за 3 модуль	30			2	28
МОДУЛЬ 4. ОСОБЛИВОСТІ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ЗА РІЗНИМИ НАПРЯМАМИ В МЕЖАХ ГАЛУЗІ НАЦІОНАЛЬНОЇ КУЛЬТУРИ						
4.1.	Правове регулювання у сфері музейної справи та пам'яток охоронної діяльності	14	2			12
4.2.	Правове регулювання в сфері книговидавництва, архівної та бібліотечної справи	14			2	12
	Модульний контроль	2				2
	Разом за 4 модуль	30	2		2	24
	РАЗОМ З ДИСЦИПЛІНИ	120	6	4	4	104

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МОДУЛЬ 1

ОСНОВИ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ В ГАЛУЗІ КУЛЬТУРИ І МИСТЕЦТВ

Тема 1.1. ЗАГАЛЬНІ ЗАСАДИ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ В СОЦІАЛЬНО-КУЛЬТУРНІЙ СФЕРІ

Анотація до лекції 1.1

Актуальність навчальної дисципліни «Правове регулювання в галузі культури і мистецтв», її роль і значення в професійному становленні. Мета й основні завдання навчальної дисципліни. Навчальна дисципліна в процесі формування інтегральних, загальних і спеціальних (фахових) компетентностей.

Огляд змістовних модулів, тематичний план лекційних занять, означення завдань для семінарських, практичних занять і самостійної роботи. Методика оцінювання запропонованих у дисципліні видів навчальної та практичної роботи.

Визначення поняття та сутності правового регулювання. Аналіз загальних засад адміністративно-правового регулювання та управління в соціально-культурній сфері.

План

1. Актуальність, роль і значення навчальної дисципліни «Правове регулювання в галузі (культури і мистецтв)» для правової культури майбутнього працівника культурно-мистецької сфери.
2. Поняття та сутність правового регулювання.
3. Загальні засади державного управління культурою.
4. Система органів управління культурно-мистецькою сферою.
5. Основи нормативно-правового забезпечення національної культурно-мистецької сфери.

Семінарське заняття до теми 1.1

Мета

Ознайомити здобувачів з предметом і завданням дисципліни; сформулювати здобувачів вищої освіти системні знання про основні поняття та категорії правової діяльності у сфері культури, основ законодавства України про культуру в контексті подальшої професійної комунікації та зростання.

План

1. Поняття оптимізації правового регулювання в галузі культури та мистецтв в Україні.
2. Напрями оптимізації правового регулювання в галузі культури та мистецтв.
3. Реформування законодавства в галузі в контексті вимог сучасності.
4. Міністерство культури та стратегічних комунікацій України.

Література: 2, 11, 13, 19-20, 22, 28, 35, 47, 56, 61-62, 71-73, 76-77.

Практичне заняття до теми 1.1

Мета

Формування у здобувачів практичних навичок здійснення аналізу діяльності органів державної влади, уповноважених на виконання управлінських функцій у галузі культури та мистецтв, а також базових нормативно-правових актів, які регулюють відносини в межах галузі.

Практичні завдання

1. Підготувати власне висловлювання (письмово) за темою: «Чи важливе знання базових нормативно-правових актів у сфері культури для моєї майбутньої професійної діяльності?».
2. Аналіз повноважень і власна оцінка діяльності органу державної влади, що здійснює управління в галузі (за вибором здобувача в межах системи органів управління культурно-мистецькою сферою, окрім Міністерства культури та стратегічних комунікацій України).
3. Характеристика Закону України чи підзаконного акту (за вибором здобувача), який регулює відносини в галузі.

Література: 11, 13, 16, 24-29, 32, 34-40, 42, 71-73, 76-77.

Завдання для самостійної роботи до теми 1.1

Самостійна робота передбачає підготовку матеріалу (у форматі доповіді, реферату чи презентації) за одним із поданих на вибір питань:

1. Детальний критичний опис будь-якого культурно-мистецького проекту, реалізованого за ініціативи Міністерства культури та стратегічних комунікацій України (колишня назва – МКІП) за період з 2021 по 2025 рр.
2. Визначити та охарактеризувати особливості законодавчого захисту прав працівників культурно-мистецької сфери за майбутньою спеціалізацією здобувачів.

Література: 13, 33, 34, 66–68, 71-73, 76-77.

Тема 1.2. КУЛЬТУРНА ПОЛІТИКА ДЕРЖАВИ: ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ ТА ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Анотація до лекції 1.2

Обґрунтовано, що культурна політика є однією з найважливіших соціально-політичних функцій держави, яка покликана регулювати внутрішнє життя суспільства. Культурні чинники мають велике значення для створення гармонійного соціального середовища, підвищення його інтелектуально-духовного потенціалу, утвердження гуманітарного спрямування державної політики. Приведення цих чинників в дію потребує роботи механізмів зворотного зв'язку, адже культура й держава є взаємопов'язаними та взаємозалежними системами.

З'ясовано зміст і походження поняття «культура політика». Визначено особливості формування та реалізації культурної політики в сучасній Україні.

План

1. Поняття культури, культура як об'єкт наукового дослідження.
2. Культурна політика держави як чинник трансформації суспільних відносин.
3. Культурна глобалізація та принципи сучасної культурної політики.
4. Здійснення культурної політики в Україні.
5. Державні установи та організації в сфері культури як складова механізму з реалізації політики держави.

Семінарське заняття до теми 1.2

Мета

Сформувати у здобувачів вищої освіти системні знання про культурну політику держави як чинник трансформації суспільних відносин, специфіку державного регулювання у сфері культури, особливості реалізації культурної політики різними органами державної влади.

План

1. Охарактеризуйте специфіку державного регулювання культурно-мистецької сфери в сучасній Україні.
2. Проаналізуйте сутність впливу глобалізаційних процесів на культуру.
3. Обґрунтуйте основні проблеми у сфері культури в нашій державі та запропонуйте можливі шляхи їх вирішення.
4. Охарактеризуйте принципи формування культурної політики, закріплені в міжнародних документах.
5. У чому полягають позитивні та негативні риси глобалізації в розумінні її впливу на сферу культури?

Література: 2-3, 10, 11,18, 20, 21-22, 56, 60-61, 71-73, 76-77.

Завдання для самостійної роботи до теми 1.2

1. Аналіз положень Міжнародного пакту про економічні, соціальні та культурні права 1966 р. в частині визначення культурних прав.
2. Український культурний фонд: завдання, функції та повноваження.
3. Аналіз положень Гаазької конвенції про захист культурних цінностей під час збройних конфліктів 1954 р.
4. Європейська культурна конвенція 1954 р.

Література: 4, 5, 22, 76.

Тема 1.3. ПРАВОВА КУЛЬТУРА МОЛОДІ В СУЧАСНІЙ УКРАЇНІ

Анотація до лекції 1.3

Правова культура молоді належить до сфери свободи вікового становлення і розвитку людини, що дає змогу юному поколінню кожної епохи реалізувати свої здібності, інтереси та потреби. Водночас формування правової культури передбачає створення і втілення найкращих взірців правових норм, здійснення яких можливе шляхом виховання дисципліни та відповідальності молодого покоління, без яких свобода особистісної самореалізації юної людини в суспільстві неможлива. Найважливіше завдання – формування правової

культури молоді, оскільки вона являє собою основу для творення високого рівня правової культури в межах всього суспільства.

План

1. Поняття та сучасний стан правової культури в Україні.
2. Структура правової культури.
3. Функції правової культури
4. Особливості формування правової культури сучасної молоді.
5. Наукова розробка проблем правової культури.

Практичне заняття до теми 1.3

Мета

Сформувати у здобувачів вищої освіти системні знання про поняття правової культури, її роль у становленні та розвитку правової держави, особливості формування правової культури молоді.

Практичні завдання

1. Роль держави у формуванні правової культури.
2. Роль засобів масової інформації у формуванні правової культури.
3. Роль соціальних мереж у формуванні правової культури.
4. Правовий інфантилізм, правовий нігілізм і правовий негативізм як загрози для формування негативного ставлення до права в суспільстві.

Література: 44, 46, 51-54, 59-60, 61, 63–65, 67.

Завдання для самостійної роботи до теми 1.3

1. Аналіз положень Національної програми правової освіти населення від 18 жовтня 2001 року.
2. Аналіз проблем правової культури українського суспільства.

Література: 63–65, 67, 71-73, 76-77.

Тема 1.4. ДЕРЖАВНІ СТРАТЕГІЇ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ В ГАЛУЗІ КУЛЬТУРИ

Анотація до лекції 1.4

У лекції викладено особливості державної політики по відношенню до суб'єктів соціально-культурної сфери. Акцент зроблено на аналізі соціально-економічних аспектів державної політики в Україні. Особливу увагу приділено питанню підтримки суб'єктів сфери культури та освіти з боку органів державної влади та місцевого самоврядування. Розвиток культурно-освітнього середовища розглядається як безальтернативна та необхідна умова формування в національному господарстві України ефективної соціально-економічної системи.

План

1. Загальне поняття стратегічного планування в системі державного управління.
2. Правові основи стратегічного планування в Україні.
3. Довгострокові стратегії розвитку української культури: поняття й основні напрями.

4. Роль Міністерства культури та стратегічних комунікацій України в розробці стратегій розвитку галузі.
5. Особливості стратегічного планування в галузі культури та мистецтва.

Завдання для самостійної роботи до теми 1.4

1. Аналіз базових положень Закону України «Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України».
2. Аналіз базових положень Закону України «Про державні цільові програми».
3. Визначити та описати особливості державного стратегічного планування в сфері охорони культурної спадщини.

Література: 13,30-31, 34-35, 76.

МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ № 1

Модульний контроль № 1 передбачає перевірку знань здобувачів вищої освіти з тем Модуля № 1 у формі тестування. За умовами передбачено 15 тестових запитань/завдань. У кожному з них здобувачі мають обрати лише одну правильну відповідь з чотирьох поданих варіантів. Максимальна кількість балів за тестування, яку можуть отримати здобувачі вищої освіти, становить 4 бали, з яких:

- **4 бали**– за умови правильної відповіді на більше ніж 90% від загальної кількості питань/завдань;
- **3 бали**– за умови правильної відповіді на більш ніж 80%, але менше 90% від загальної кількості питань/завдань;
- **2 бали**– за умови надання правильної відповіді на більш ніж 70%, але менше 80% від загальної кількості питань/завдань;
- **1 бал**– за умови правильної відповіді в межах від 55% включно до 70% від загальної кількості питань/завдань.

Приклади тестових завдань

1. Головним органом у системі центральних органів виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері медіа, інформаційній і видавничій сфері є:
  - А) Міністерство культури України
  - Б) Міністерство культури, молоді та спорту України
  - В) Міністерство культури та інформаційної політики України
  - Г) Міністерство культури та стратегічних комунікацій України
2. Відповідно до Закону України «Про культуру», державна політика у сфері культури визначається як:
  - А) нормативно-правова, діяльність органів державної влади та органів місцевого самоврядування, спрямована на забезпечення культурних потреб громадян
  - Б) нормативно-правова, регуляторна (адміністративна, економічна, фінансова) і публічна діяльність органів державної влади та органів місцевого

самоврядування, спрямована на забезпечення культурних потреб громадян відповідно до пріоритетів суспільного розвитку

В) нормативно-правова, регуляторна (адміністративна, економічна, фінансова) і публічна діяльність органів державної влади та органів місцевого самоврядування спрямована на забезпечення культурних потреб громадян відповідно до пріоритетів суспільного розвитку

Г) регуляторна (адміністративна, економічна, фінансова) та публічна діяльність органів державної влади та органів місцевого самоврядування спрямована на забезпечення культурних потреб громадян відповідно до пріоритетів суспільного розвитку

3. До найбільших правових утворень у системі правової культури належать:

А) правовий інфантілізм

Б) правоздатність

В) правосвідомість

Г) правовий нігілізм

МОДУЛЬ 2

ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ У СИСТЕМІ ГАРАНТУВАННЯ ТА ЗАХИСТУ ПРАВ І СВОБОД ЛЮДИНИ

Тема 2.1. ОСНОВИ ГАРАНТУВАННЯ ТА ЗАХИСТУ ПРАВ І СВОБОД ЛЮДИНИ

Анотація до лекції 2.1

У глобалізованому світі третього тисячоліття розвиток держави стає можливим лише завдяки ефективній реалізації її людського потенціалу. Як європейська, за своєю цивілізаційною належністю, держава Україна має спиратися у своєму розвитку на людиноорієнтовану систему цінностей, основу якої становлять свобода, справедливість і солідарність. Зазначена система вже довела свою ефективність і відповідає практичним потребам сучасного суспільного життя. Сьогодні в Україні розгортається процес змін, що мають на меті всебічне забезпечення інтересів людини, сприяння її прагненню жити й творити в гармонії зі своїми духовними цінностями, суспільством, природою. Спираючись на цей підхід, Україні потрібно забезпечити цілісну політику гуманітарного розвитку, адекватну модернізації суспільства в межах загальноєвропейських тенденцій.

Визначено, що гуманітарний розвиток України є процесом удосконалення суспільства у напрямі наближення до потреб людини в усіх сферах суспільного життя.

План

1. Загальне поняття гарантій прав і свобод людини та громадянина.
2. Класифікації гарантій прав і свобод людини та громадянина.
3. Поняття культурних прав і свобод.
4. Види культурних прав і свобод
5. Міжнародно-правові гарантії забезпечення прав і свобод у галузі

культури та мистецтв.

Семінарське заняття до теми 2.1

Мета

Засвоєння здобувачами освіти базових знань про концептуальні засади гуманітарного розвитку та систему прав і свобод людини та громадянина, їх гарантування та особливості реалізації.

План

1. Особливості реалізації права на технічну, художню та наукову творчість.
2. Особливості реалізації права на участь у культурному житті.
3. Особливості реалізації права на користування закладами культури.
4. Особливості реалізації права на доступ до культурних цінностей.

Література: 1, 3–5, 13, 16-17, 22, 25, 27-28, 36-40, 49, 55, 57-58, 76.

Практичне заняття до теми 2.1

Мета

Ознайомити здобувачів з практичними особливостями реалізації та гарантування окремих видів культурних прав в умовах сучасності.

Практичні завдання

1. Визначити особливості реалізації права на освіту у галузі культури та мистецтв.
2. Визначити особливості реалізації права на інформацію у галузі культури та мистецтв.
3. Реалізація права на результати своєї інтелектуальної, творчої діяльності.

Література: 3–5, 13, 16-17, 22, 25, 27-28, 36-40, 49, 55, 57-58, 76.

Завдання для самостійної роботи до теми 2.1

1. Аналіз положень Міжнародного пакту про економічні, соціальні та культурні права 1966 р. в частині визначення культурних прав.
2. Аналіз положень Гаазької конвенції про захист культурних цінностей під час збройних конфліктів 1954 р.

Література: 4, 5, 7, 21-22.

Тема 2.2. ПОНЯТТЯ ТА ВИДИ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ

Анотація до лекції 2.2

Визначено, що в системі гарантування та захисту прав людини важливе місце належить юридичній відповідальності. Вона є важливим засобом забезпечення охоронної функції права та якісним показником реального втілення прав і свобод людини та громадянина у соціальній дійсності. Це зумовлено тим, що в процесі реалізації юридичної відповідальності відбувається безпосередній вплив держави на сферу нормативно закріплених суб'єктивних прав і юридичних обов'язків, зокрема й у галузі культури та мистецтв. При цьому виявляються ціннісні орієнтири держави, рівень

цивілізованості суспільства, ступінь духовності та культурності населення, а також наявність законодавчих гарантій і механізмів захисту прав та свобод особи. Акцентовано на тому, що притягнення винного до відповідальності водночас сприяє превентивному впливу на інших членів суспільства (позитивна відповідальність), а також реалізації каральної функції держави (негативна відповідальність).

План

1. Загальне поняття та ознаки відповідальності.
2. Види юридичної відповідальності.
3. Підстави для притягнення до юридичної відповідальності.
4. Особливості юридичної відповідальності за окремі діяння, які посягають на суспільні відносини галузі культури і мистецтв.

Семінарське заняття до теми 2.2

Мета

Засвоєння знань про систему гарантування та захисту прав людини; як держава в особі уповноважених органів реагує на випадки порушення прав та свобод людини і громадянина, зокрема культурних прав.

План

1. Особливості юридичної відповідальності за посягання на культурну спадщину.
2. Особливості кримінальної відповідальності за посягання на культурні цінності.
3. Юридична відповідальність за порушення авторського права та суміжних прав.

Література: 1, 3, 7, 12, 14, 16, 21-23, 25, 28, 34, 37-40.

Завдання для самостійної роботи до теми 2.2

1. Поняття культурних цінностей.
2. Поняття культурної спадщини.
3. Поняття археологічної спадщини.
4. Знищення, пошкодження або приховування документів чи унікальних документів Національного архівного фонду.

Література: 1, 7, 14, 16, 17, 21-23, 28, 34, 37-40.

Тема 2.3. ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ ЯК ВАЖЛИВА СКЛАДОВА ДОТРИМАННЯ ПРАВ ТА СВОБОД В ПРАВОВІЙ ДЕРЖАВІ

Анотація до лекції 2.3

Визначено, що на сучасному етапі корупція являє собою одну із загроз для національної безпеки нашої держави і вона може пронизувати переважну більшість сфер суспільного життя. Керівництво держави, усвідомлюючи та визнаючи наявність загрози, створює державно-правовий механізм з її викорінення шляхом усунення передумов її існування через упровадження системи превентивних заходів, а також удосконалення правових і

організаційних засад запобігання їй протидії. Визначено, що відповідно до чинного законодавства України корупцією є використання особою (незалежно від галузі чи сфери діяльності) наданих їй службових повноважень чи пов'язаних з ними можливостей з метою одержання неправомірної вигоди, або прийняття такої вигоди чи прийняття обіцянки/пропозиції такої вигоди для себе чи інших осіб, або відповідно обіцянка/пропозиція чи надання неправомірної вигоди, або на її вимогу іншим фізичним чи юридичним особам з метою схилити цю особу до протиправного використання наданих їй службових повноважень чи пов'язаних з ними можливостей.

План

1. Особливості дефініції поняття «корупція».
2. Поняття корупційних правопорушень.
3. Види корупційних правопорушень.
4. Відповідальність за корупційні та пов'язані з корупцією правопорушення.
5. Запобігання вчиненню корупційних правопорушень.

Практичне заняття до теми 2.3

Мета

Засвоєння здобувачами знань про базові поняття, визначені Законом України «Про запобігання корупції», види корупційних порушень відповідно до чинного законодавства України та можливі шляхи їх запобігання.

План

1. Кримінальна відповідальність за зловживання владою або службовим становищем.
2. Кримінальна відповідальність за пропозицію, обіцянку або надання неправомірної вигоди службовій особі.
3. Кримінальна відповідальність за підкуп особи, яка надає публічні послуги.
4. Діяльність Національного агентства з питань запобігання корупції.

Література: 6, 9, 12–14, 16, 33, 48, 64, 71, 74, 76.

Завдання для самостійної роботи до теми 2.3

1. Керуючись положеннями Закону України «Про запобігання корупції» та міжнародного законодавства у цій сфері, ратифікованого нашою державою, сформулювати актуальний перелік понять і понятійних конструкцій, які становлять основу правового регулювання запобігання корупції.
2. Поняття антикорупційної політики.

Література: 9, 33, 76.

МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ № 2

Модульний контроль № 2 за темами Модуля 2 проводиться у формі письмової контрольної роботи в трьох можливих варіантах.

Кожний із варіантів включає в себе два теоретичні питання та одне практичне завдання. Критерії оцінювання передбачають надання здобувачами чітких відповідей на перше та друге теоретичні питання, а також надання ними

обґрунтованої відповіді на практичне завдання, яка базується на нормах чинного законодавства України, за результатами проведеного аналізу поданої практичної ситуації.

Загальна кількість балів, яка може бути отримана здобувачами вищої освіти за контрольну роботу, становить **4 бали** із розрахунку максимально один бал за кожне з двох теоретичних питань і два бали за практичне завдання.

Приклади питань/завдань за Варіантом 1.

1. Які правопорушення належать до корупційних?

2. Що таке позитивна юридична відповідальність?

3. *Практична ситуація.* Відгукнувшись на інтернет-оголошення про пропозицію щодо надання послуг дизайнера, громадянка В., за погодження із замовником (приватна фірма «Грона», представник якої і розмістив оголошення про пропозицію роботи), дала згоду виконати так зване «тестове» завдання для перевірки рівня її професійних умінь для подальшого оформлення трудових відносин – виготовити рекламні матеріали, присвячені продукції замовника. Після надсилання нею готового завдання представник замовника перестав відповідати на телефонні дзвінки та електронні листи В. Через тиждень після події В. випадково побачила виготовлені нею матеріали в рекламному блоці однієї із соціальних мереж. *Надайте правову оцінку ситуації. За потреби визначте, до якого виду відповідальності можна притягнути винну сторону?*

МОДУЛЬ 3.

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ В СИСТЕМІ ВИЩОЇ МИСТЕЦЬКОЇ ОСВІТИ

Тема 3.1. ОСНОВИ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

Анотація до лекції 3.1

Дотримання академічної доброчесності як сукупності етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень, є надзвичайно важливим і для закладів вищої мистецької освіти. Відповідно до ст. 42 Закону України «Про освіту», недотримання відповідних принципів може призвести до таких порушень, як академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, списування, обман, хабарництво, необ'єктивне оцінювання, надання здобувачам освіти під час проходження ними оцінювання результатів навчання допомоги чи створення перешкод, не передбачених умовами та/або процедурами проходження такого оцінювання, вплив у будь-якій формі (прохання, умовляння, вказівка, погроза, примушування тощо) на педагогічного (науково-педагогічного) працівника з метою здійснення ним необ'єктивного оцінювання результатів навчання.

План

1. Правове регулювання академічної доброчесності в нашій державі.
2. Поняття академічної доброчесності.

3. Принципи академічної доброчесності
4. Порухення академічної доброчесності.
5. Види академічної відповідальності учасників освітнього процесу.

Семінарське заняття до теми 3.1

Мета

Сформуваи у здобувачів освіти розуміння того, що являє собою академічна доброчесність, принципи академічної доброчесності, види її порушення та види відповідальності за їх вчинення.

План

1. Поняття академічного плагіату.
2. Поняття самоплагіату.
3. Дотримання академічної доброчесності науково-педагогічними працівниками.
4. Дотримання академічної доброчесності здобувачами вищої освіти.

Література: 8, 13, 26, 34, 45, 50, 68.

Практичне заняття до теми 3.1

Мета

Сформуваи у здобувачів освіти розуміння того, що являє собою академічна доброчесність, принципи академічної доброчесності, види її порушення та види відповідальності за їх вчинення.

Практичне завдання

Передбачає роботу з академічними текстами: обрати науковий текст з культурологічної чи мистецтвознавчої проблематики (наукова стаття, тези виступу/доповіді тощо) та, проаналізувавши його і, використавши відкриті мережеві ресурси, перевірити на предмет академічної доброчесності (чи дотримано відповідні принципи, чи має місце академічний плагіат або самоплагіат).

Література: 71-73, 75, 77.

Завдання для самостійної роботи до теми 3.1

Сформулювати своє розуміння поняття академічної доброчесності, принципів академічної доброчесності, академічного плагіату або самоплагіату, розуміння важливості дотримання норм академічної доброчесності здобувачами вищої освіти.

Тема 3.2. ОКРЕМІ ПИТАННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

Анотація до лекції 3.2

У лекції розглядаються науково обґрунтовані напрями реформування законодавства, яке становить правову основу академічної доброчесності в нашій державі (зокрема проєкт Закону України «Про академічну доброчесність»), вплив міжнародного законодавства на дану сферу. Визначаються особливості сучасних цифрових інструментів для виявлення випадків порушень у системі академічної доброчесності, співвідношення

базових понять «академічна доброчесність» та «авторське право і суміжні права», вплив порушень авторського права на сферу мистецької освіти.

План

1. Реформування законодавства, яке становить основу для регулювання академічної доброчесності в нашій державі.
2. Міжнародне законодавство про академічну доброчесність.
3. Академічна доброчесність та авторське право і суміжні права: співвідношення понять.
4. Особливості запобігання проявам академічної недоброчесності в умовах сучасного цифрового суспільства.

Семінарське заняття до теми 3.2

Мета

Набуття здобувачами теоретичних навичок аналізу проявів академічної недоброчесності, можливих напрямів оптимізації правового регулювання академічної доброчесності.

План

1. Аналіз проєкту Закону України «Про академічну доброчесність» від 8 січня 2024 року.
2. Запобігання порушенням академічної доброчесності в закладах вищої мистецької освіти (на прикладі Національної академії керівників кадрів культури і мистецтв).
3. Аналіз сучасних інструментів для виявлення академічного плагіату.

Література: 8, 13, 26, 34, 45, 50, 68, 71-73, 75, 77.

Практичне заняття до теми 3.2

Мета

Набуття здобувачами практичних навичок здійснення аналізу проявів академічної недоброчесності, з'ясування напрямів оптимізації правового регулювання питань академічної доброчесності в Україні.

Практичне завдання

Передбачає виконання здобувачами письмового завдання: провести ґрунтовний аналіз будь-якого широковідомого випадку порушень академічної доброчесності (із засобів масової інформації, мережі Інтернет, інших відкритих джерел) на предмет визначення виду порушення академічної доброчесності, оцінки ступеня його небезпеки, чи було застосовано до порушника санкції за вчинене.

Література: 71-73, 75, 77.

Завдання для самостійної роботи до теми 3.2

Обґрунтувати важливість реформування законодавства, яке становить правову основу академічної доброчесності в нашій державі (зокрема проєкт Закону України «Про академічну доброчесність»).

МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ № 3

Модульний контроль № 3 за темами Модуля 3 проводиться у формі письмової контрольної роботи в трьох можливих варіантах.

Кожний з варіантів містить теоретичні питання/завдання. Критерії оцінювання передбачають надання здобувачами вищої освіти правильних, чітких і виважених відповідей на кожне з поданих теоретичних питань/завдань. Загальна кількість балів, яка може бути отримана здобувачами вищої освіти за контрольну роботу, становить **4 бали**. Відповідно максимальну кількість – **4 бали** – можна отримати за умови надання правильних, чітких і повних відповідей на обидва питання; **3 бали** – за умови, що відповіді були надані, але вони є частковими, неповними, не містять необхідних обґрунтувань; **2 бали** отримують здобувачі вищої освіти у випадках, якщо надано відповідь лише на одне з питань/завдань, а відповідь на інше не надано або ж вона лише часткова чи містить суттєві неточності; **1 бал**, якщо відповіді на обидва запитання надано лише часткові чи вони містять суттєві неточності.

Приклади питань за Варіантом 1

Варіант 1

1. Поняття академічної доброчесності.
2. Відповідальність за порушення академічної доброчесності.

МОДУЛЬ 4

ОСОБЛИВОСТІ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ЗА РІЗНИМИ НАПРЯМАМИ В МЕЖАХ ГАЛУЗІ НАЦІОНАЛЬНОЇ КУЛЬТУРИ

Тема 4.1. ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ У СФЕРІ МУЗЕЙНОЇ СПРАВИ ТА ПАМ'ЯТКООХОРОННОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Анотація до лекції 4.1

Проведено аналіз базових нормативно-правових актів, які слугують основою для визначення термінів і понять у сферах музейної справи та пам'яткоохоронної діяльності. Зокрема, Законів України: «Про культуру», «Про музеї та музейну справу», «Про охорону культурної спадщини», «Про охорону археологічної спадщини» та «Про вивезення, ввезення та повернення культурних цінностей». Допоміжну роль у цьому розумінні виконують також Положення про Музейний фонд України, Порядок занесення унікальних пам'яток Музейного фонду України до Державного реєстру національного культурного надбання.

Питання, пов'язані з правовим статусом нерухомих об'єктів культурної спадщини, є одними із визначальних у контексті забезпечення ефективності

пам'яткоохоронної сфери, оскільки лише за умови наявності юридично підтверженого охоронного статусу на об'єкт поширюється дія офіційних охоронних заходів і завдяки цьому він може виконувати роль ключового елемента суспільних відносин з охорони пам'яток. При цьому слід чітко розмежовувати той рівень захисту, якому можуть підлягати складові культурної спадщини. Загалом він варіюється від захисту на загальних засадах для тих об'єктів, які з різних причин ще не «легалізовано» у відповідній системі суспільних відносин, однак існує реальна загроза їх пошкодження або й непоправної втрати, до широкого спектру охоронних заходів у межах дії норм чинного законодавства.

План

1. Визначення основних термінів і понять у сфері музейної справи та пам'яткоохоронної діяльності.
2. Види музеїв, порядок їх створення та специфіка діяльності.
3. Музейний фонд України: поняття та складові.
4. Управління охороною культурної спадщини.
5. Державна реєстрація об'єктів культурної спадщини.

Семінарське заняття до теми 4.1

Мета

Сформувати у здобувачів вищої освіти системні знання про особливості, які є визначальними для правового регулювання у сферах музейної та пам'яткоохоронної діяльності.

План

1. Порядок створення музеїв і специфіка їх діяльності.
2. Поняття національного культурного надбання.
3. Аналіз Положення про Державний реєстр національного культурного надбання.
4. Особливості охорони об'єктів всесвітньої спадщини.

Література: 1-2, 4, 7, 15–19, 22, 24, 28, 34, 36, 39, 70, 76.

Завдання для самостійної роботи до теми 4.1

Провести практичний аналіз діяльності будь-якого діючого українського музею за такими напрямками: назва та вид музею, наявність офіційного сайту та/або сторінок у соціальних мережах, специфіка діяльності установи (які заходи проводяться), музейні колекції, чи наявні у відкритому доступі установчі документи.

Література: 22, 36, 71.

Тема 4.2. ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ У СФЕРІ КНИГОВИДАВНИЦТВА, АРХІВНОЇ ТА БІБЛІОТЕЧНОЇ СПРАВИ

Анотація до лекції 4.1

У межах сфери національної культури не менш важливе місце належить книговидавництву, архівній і бібліотечній справі. Їх правове регулювання має безпосередній вагомий вплив на правові основи в межах усієї галузі.

Бібліотечна справа стосується всіх питань функціонування бібліотек, зокрема включає і бібліотечну політику та законодавче забезпечення. Архівна справа охоплює політико-правові, культурологічні та техніко-економічні аспекти збирання, зберігання, обліку і використання архівних документів, створення та функціонування архівних установ. Національний архівний фонд являє собою сукупність архівних документів, що відображають історію духовного і матеріального життя українського народу та інших народів, мають культурну цінність і є надбанням української нації.

План

1. Правове регулювання книговидавництва в Україні.
2. Державна підтримка книговидавничої справи.
3. Особливості правого регулювання діяльності архівних установ.
4. Поняття та правове регулювання бібліотечної справи нашої держави.

Практичне заняття до теми 4.2

Мета

Сформувати у здобувачів вищої освіти системні знання про особливості, які є визначальними для правового регулювання у сфері книговидавництва, архівної та бібліотечної справи.

Практичні завдання

1. Провести (у форматі доповіді чи презентації) аналіз діяльності будь-якої бібліотечної чи архівної установи України (на вибір здобувача). Він включає визначення специфіки її діяльності, правове регулювання, особливості представлення в публічному просторі.
2. Система архівних установ.
3. Діяльність Національного архівного фонду.
4. Діяльність Українського інституту книги.

Література: 27, 29, 32, 37, 69, 71-73, 75-77.

Завдання для самостійної роботи до теми 4.2

Робота з понятійним апаратом: визначити, посилаючись на перелік рекомендованих джерел, усі можливі поняття та понятійні конструкції, які належать до сфери книговидавництва, архівної та бібліотечної діяльності.

Література: 27, 29, 32, 37, 38, 66, 76.

МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ № 4

Модульний контроль № 4 за темами Модуля 4 проводиться у формі письмової контрольної роботи в трьох можливих варіантах.

Кожний із варіантів включає в себе теоретичні питання. Критерії оцінювання передбачають надання здобувачами вищої освіти правильних, чітких і виважених відповідей на кожне з поданих теоретичних питань.

Загальна кількість балів, яка може бути отримана здобувачами вищої освіти за контрольну роботу, становить **4 бали**. Відповідно максимальну кількість – **4 бали** – можна отримати за умови надання правильних, чітких і повних відповідей на обидва питання; **3 бали** – за умови, що відповіді були

надані, але вони є частковими, неповними, не містять необхідних обґрунтувань; **2 бали** отримують здобувачі вищої освіти у випадках, якщо надано відповідь лише на одне з питань/завдань, а відповідь на інше не надано або ж вона лише часткова чи містить суттєві неточності; **1 бал**, якщо відповіді на обидва запитання надано лише часткові чи вони містять суттєві неточності або надано часткову відповідь лише на одне питання.

Приклади питань за Варіантом 1

Варіант 1

1. Поняття національного культурного надбання.
2. Аналіз положень Закону України «Про державну підтримку книговидавничої справи в Україні»

РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ ЗДОБУВАЧІ

№	Назви виду роботи, способу навчання	Бали за 1 заняття	Бали за всі заняття (максимальні)			
			1 модуль	2 модуль	3 модуль	4 модуль
1	Відвідування лекцій та участь в аудиторній роботі	1	4x1 = 4	4 x1= 4	3 x1= 3	3 x 1 = 3
2	Участь у семінарських заняттях	4	2 x4 = 8	2 x4 = 8	2 x4 = 8	1x4=4
3	Практичні заняття	4	2 x4 = 8	2 x4 = 8	2 x4 = 8	1x4=4
4	Модульний контроль	4	1 x 4=4	1 x 4=4	1 x4 =4	1 x 4=4
	Усього за модуль		24	24	23	15
	Залік		14			
	Разом з дисципліни		24+24+23+15+14=100балів			

ПИТАННЯ ДО ЗАЛІКУ

1. Актуальність навчальної дисципліни «Правове регулювання в галузі».
2. Аналіз базових положень Закону України «Про авторське право і суміжні права» від 01.12.2022 р.
3. Аналіз базових положень Закону України «Про вивезення, ввезення та повернення культурних цінностей» від 21 вересня 1999 р.
4. Аналіз базових положень Закону України «Про видавничу справу» від 05.06.1997 р.
5. Аналіз базових положень Закону України «Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України».
6. Аналіз базових положень Закону України «Про культуру» від 14.12.2010 р.
7. Аналіз базових положень Закону України «Про музеї та музейну справу» від 29.06.1995 р.
8. Аналіз базових положень Закону України «Про Національний архівний фонд та архівні установи» від 24.12.1993 р.

9. Аналіз базових положень Закону України «Про охорону культурної спадщини» від 08.06.2000 р.
10. Аналіз базових положень Закону України «Про театри і театральну справу» від 31.05.2005 р.
11. Аналіз положень Національної програми правової освіти населення від 18 жовтня 2001 року.
12. Види порушень академічної доброчесності.
13. Види юридичної відповідальності.
14. Вплив глобалізаційних процесів на культуру.
15. Державні установи у сфері культури як складова механізму з реалізації політики держави.
16. Довгострокові стратегії розвитку української культури: поняття та основні напрями.
17. Загальне поняття гарантій прав і свобод людини та громадянина.
18. Загальне поняття стратегічного планування в системі державного управління.
19. Загальне поняття юридичної відповідальності.
20. Загальні засади державного управління галуззю культури та мистецтв.
21. Здійснення культурної політики в Україні.
22. Кримінальна відповідальність за знищення, пошкодження або приховування документів чи унікальних документів Національного архівного фонду.
23. Кримінальна відповідальність за контрабанду культурних цінностей.
24. Кримінальна відповідальність за незаконне проведення пошукових робіт на об'єкті археологічної спадщини, знищення, руйнування або пошкодження об'єктів культурної спадщини.
25. Культура як об'єкт наукового дослідження.
26. Культурна політика держави як чинник трансформації суспільних відносин.
27. Міжнародно-правові гарантії забезпечення прав і свобод у галузі культури та мистецтв.
28. Міністерство культури та стратегічних комунікацій України.
29. Можливі шляхи вирішення основних проблем у сфері культури.
30. Ознаки юридичної відповідальності.
31. Основи нормативно-правового забезпечення національної культурно-мистецької сфери.
32. Основні проблеми у сфері культури в Україні.
33. Особливості реалізації права на доступ до культурних цінностей.
34. Особливості реалізації права на користування закладами культури.
35. Особливості реалізації права на результати своєї інтелектуальної та творчої діяльності.
36. Особливості реалізації права на технічну, художню та наукову творчість.
37. Особливості реалізації права на участь у культурному житті.
38. Особливості стратегічного планування в галузі культури та мистецтва.
39. Особливості формування правової культури сучасної молоді.

40. Підстави для притягнення до юридичної відповідальності.
41. Поняття авторського права та суміжних прав.
42. Поняття академічної доброчесності.
43. Поняття державних цільових програм.
44. Поняття дисциплінарної відповідальності.
45. Поняття конституційної відповідальності.
46. Поняття корупційних правопорушень.
47. Поняття кримінальної відповідальності.
48. Поняття культури.
49. Поняття культурних прав і свобод.
50. Поняття культурної спадщини.
51. Поняття та сутність правового регулювання.
52. Поняття та сучасний стан правової культури в Україні.
53. Поняття цивільно-правової відповідальності.
54. Правове забезпечення культурних прав і свобод.
55. Правовий інфантилізм як одна із загроз для формування негативного ставлення до права в суспільстві.
56. Правовий негативізм як одна із загроз для формування негативного ставлення до права в суспільстві.
57. Правовий нігілізм як одна із загроз для формування негативного ставлення до права в суспільстві.
58. Правові основи стратегічного планування в Україні.
59. Принципи сучасної культурної політики.
60. Принципи формування культурної політики, закріплені в міжнародних документах.
61. Проблеми правової культури українського суспільства.
62. Роль держави у формуванні правової культури.
63. Роль засобів масової інформації у формуванні правової культури.
64. Роль і значення навчальної дисципліни «Правове регулювання в галузі».
65. Роль соціальних мереж у формуванні правової культури.
66. Система органів управління культурно-мистецькою сферою.
67. Специфіка державного регулювання культурною сферою в сучасній Україні.
68. Структура правової культури.
69. Функції правової культури.
70. Юридична відповідальність за порушення авторського права та суміжних прав.
71. Юридична відповідальність за посягання на матеріальну культурну спадщину.

ВИМОГИ ДО ПРАКТИЧНОЇ ЧАСТИНИ

Для письмових робіт. Власне висловлення – це письмова робота, твір на тему дискусійного характеру. Здобувачі вищої освіти мають сформулювати власну позицію щодо порушеної проблеми й аргументувати її, зокрема з посиланням на норми чинного законодавства України в галузі культури та

мистецтва. Цим зумовлена будова тексту та публіцистичний стиль викладу матеріалу. Основні вимоги до написання власного висловлення: публіцистичний стиль; логічний, лаконічний виклад матеріалу; чітка структура; кожен структурний елемент починається з нового абзацу; рекомендований обсяг тексту – в межах 160-210 слів.

Реферат. Обсяг у межах 14–17 повних сторінок тексту (зокрема з вихідними даними і бібліографією). Шрифт – TimesNewRoman 14, міжрядковий інтервал – 1,5. Поля: всі – 2 см. Абзац – 1,25. Структура вихідних даних: прізвище, ім'я / курс, група / назва дисципліни / дата виконання. Тема реферату – великими літерами по центру сторінки. Простий план – 3-4 розділи. Виклад основного матеріалу. Висновки. Список джерел – у межах 10–15 найменувань. Список використаних джерел укладається за алфавітом та оформлюється згідно з вимогами Національного стандарту України ДСТУ 8302:2015.

Доповідь. Обсяг у межах 6–8 повних сторінок тексту (з вихідними даними і бібліографією). Шрифт – TimesNewRoman 14, міжрядковий інтервал – 1,5. Поля: всі – 2 см. Абзац – 1,25. Структура вихідних даних: прізвище, ім'я / курс, група / назва дисципліни / дата виконання. Тема доповіді – великими літерами по центру сторінки. Включає вступ, виклад основного матеріалу та висновки. Список джерел – у межах 5–7 найменувань. Список використаних джерел укладається за алфавітом та оформлюється згідно з вимогами Національного стандарту України ДСТУ 8302:2015.

Для презентацій. Загальний обсяг презентації 10-15 слайдів. Перший слайд має містити таку інформацію: прізвище, ім'я / курс, група / назва дисципліни / дата виконання роботи / тема презентації. Останній слайд – список використаних джерел укладається за алфавітом та оформлюється згідно з вимогами Національного стандарту України ДСТУ 8302:2015. Інші слайди мають розкривати тему презентації. Слайди мають містити текст і можуть включати ілюстрації, графіки тощо. Шрифт – TimesNewRoman 16. Міжрядковий інтервал – 1,25. Доповідь для представлення презентації – 5–8 хвилин (якщо інше не вказано в описі завдання).

Практична/семінарська робота здобувача (презентація, доповідь, реферат, власне висловлення) може максимально бути оцінена в **4 бали** та має відповідати таким *критеріям*:

- відповідність матеріалу обраній темі, логічність та послідовність його подання – **1 бал**;
- обґрунтованість представлених тез, суджень доречними прикладами (залежно від виду роботи), зокрема й ілюстративним матеріалом – схеми, світлин, таблиці тощо – **1 бал**;
- граматично й стилістично правильно побудований текст, дотримання вимог наведених вище для обраного виду роботи – **1 бал**;
- самостійність суджень, наявність актуальних посилань на використані джерела – **1 бал**.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧА

Відповідь здобувача оцінюється на:

- **Оцінку А (90-100)** – якщо повно та глибоко, розгорнуто, правильно та обґрунтовано викладено матеріал:
  - студент виявляє глибокі знання усієї програми навчальної дисципліни;
  - відображає чітко знання термінів, правильно формулює відповідь, робить власні висновки та узагальнення;
  - застосовує теоретичні знання на практиці, робить власні висновки та узагальнення;
  - володіє навичками івент-аналізу масових та елітарних практик;
  - розуміє можливості сучасних наукових методів та володіє цими методами на рівні, необхідному для вирішення практичних завдань, що постають при виконанні професійних обов'язків.
- **Оцінку В (82-89)** – якщо правильно та обґрунтовано викладено матеріал:
  - студент виявляє знання усієї програми навчальної дисципліни;
  - відображає чітко знання термінів, правильно формулює відповідь, робить певні узагальнення;
  - але відповідь не містить усіх необхідних відомостей про предмет запитання;
  - наявні незначні неточності у виконанні практичних завдань.
- **Оцінку С (74-81)** – якщо правильно викладено матеріал:
  - відображає знання термінів, логічно формулює відповідь, але наявні незначні недоліки у розкритті змісту понять, категорій, закономірностей, нечіткі їхні характеристики;
  - наявні неточності у виконанні практичних завдань.
- **Оцінку D (64-73)**– якщо відповідь студента є поверхневою, недостатньо аргументованою:
  - є неповною, не містить усіх необхідних відомостей про предмет запитання;
  - є не зовсім правильною: наявні недоліки у розкритті змісту понять, категорій, закономірностей, нечіткі їх характеристики;
  - свідчить про наявність прогалин у знаннях, зокрема не засвідчує повною мірою знання основних понять, концепцій, категорій;
  - не містить посилань на літературу;
  - викладена з порушенням логіки подання матеріалу.
- містить багато граматичних, грубих стилістичних помилок та виправлень;
- **Оцінку E (60-63)** – якщо відповідь студента є поверхневою:
  - свідчить про наявність прогалин у знаннях, зокрема не засвідчує повною мірою знання основних понять, концепцій, категорій;
  - викладена з порушенням логіки подання матеріалу.
- **Оцінку FX (35-59)** – якщо студент не відповів на поставлене питання або відповідь є неправильною:

- не розкриває сутності питання, або ж допущено грубі змістовні помилки, які свідчать про відсутність відповідних знань у студента чи їх безсистемність та поверховість;
  - не знає основних положень навчальної дисципліни та принципів аналізу ситуацій; не вміє сформулювати власну думку та викласти її.
- **Оцінку F (1-34)** – якщо студент не відвідував заняття, не відпрацював пропуски, не проявляв бажання пізнавати навчальну дисципліну.

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ: НАЦІОНАЛЬНА ТА ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90–100	A	Відмінно
82–89	B	Добре
74–81	C	
64–73	D	Задовільно
60–63	E	
35–59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1–34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

Основна література

1. Chmil H., Kuznietsova I., Mishchenko M., Oliynyk O., Demeshchenko V. Intangible cultural heritage as a resource for consolidating modern Ukrainian society. *Linguistics and Culture Review*. 5(S4). 2021. P.747-760.
2. Chmil H., Sydorenko V., Berehova O., Mishchenko M., Zhukova N. Artistic Paradigms in The 21st Century: The Variability of Human Choice. *Herança*. 7(2). 2024. P.69–81.
3. Chmil H., Zubavina I., Kupriichuk V., Kuznietsova I., Mishchenko M. Formation and Development of Cultural Competence by Increasing Access to Material Forms of Historical and Art-History Heritage. *International Journal of Criminology and Sociology*. №9. 2020. P.2778-2790.
4. Final act of the Intergovernmental Conference on the Protection of Cultural Property in the Event of Armed Conflict. The Hague. 1954. URL: <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000082464>. (дата звернення: 01.09.2025).
5. International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights. Adopted and opened for signature, ratification and accession by General Assembly resolution 2200A (XXI) of 16 December 1966. URL: <https://www.ohchr.org/sites/default/files/cescr.pdf>. (дата звернення: 01.09.2025).

6. Dragan O., Yermakova G., Chvaliuk A., Kurchin O., Karagodin O. Psychological aspects of corruption in public administration: case-study of Ukraine. *Academic Journal of Interdisciplinary Studies*. V9. N6. 2020.
7. Roger O'Keefe, Camille Péron, Tofiq Musayev, Gianluca Ferrar. PROTECTION OF CULTURAL PROPERTY MILITARY MANUAL. UNESCO. 2016. 91 p. URL: <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000246633>. (дата звернення: 01.09.2025).
8. The Fundamental Values of Academic Integrity, Third Edition, from the International Center for Academic Integrity, 2018. Delaware. URL: https://academicintegrity.org/images/pdfs/20019_ICAI-Fundamental-Values_R12.pdf. (дата звернення: 01.09.2025).
9. Vergara Camila. Systemic Corruption: Constitutional Ideas for an Anti-Oligarchic Republic. Princeton University Press, 2022. 312 p. URL: https://www.estudiosanticorrupcion.org/wp-content/uploads/2021/03/Vergara_Systemic-Corruption_Intro_chap-19.pdf. (дата звернення: 01.09.2025).
10. Декларація Мехіко щодо політики у сфері культури (26 липня – 6 серпня 1982 р.). *Україна в міжнародно-правових відносинах*. Київ: Юрінком Інтер, 1997.
11. Загальне адміністративне право України : підручник / за заг. ред.: акад. С.Ківалова і проф. Л. Білої-Тіунової ; Нац. ун-т «Одеська юрид. академія». Одеса : Фенікс, 2023. 792 с.
12. Кодекс України про адміністративні правопорушення. *Відомості Верховної Ради Української РСР*, 1984, додаток до № 51. ст.1122.
13. Конституція України : офіційний текст. *Відомості Верховної Ради України*, 1996. № 30. ст. 141.
14. Кримінальний кодекс України. *Відомості Верховної Ради України*, 2001. № 25-26. ст.131.
15. Кулиняк І. Я., Карий О. І., Прокопишин-Рашкевич Л. М., Огінок С. В., Бондаренко Ю. Г. Європейський досвід популяризації історичної спадщини та культурного туризму: навчальний посібник. Львів: Растр-7, 2023. 254 с. URL: <https://lpnu.ua/sites/default/files/2024/pages/25870/navchalniy-posibnik.pdf>. (дата звернення: 1.09.2025).
16. Міщенко М.О. Кримінально-правова охорона культурних цінностей в Україні: монографія. Київ, 2016. 192 с.
17. Міщенко М.О. Матеріальні культурні цінності в національному культурному просторі України. *Культурологічна думка*, 2017. № 12. С. 160-164.
18. Міщенко М.О. Сучасні способи матеріалізації пам'яті про об'єкти культурної спадщини, які перебувають під загрозою знищення. *Культурологічна думка: щорічник наук. праць*. Київ: ІК НАМ України, 2020. №17. С.130-138.
19. Міщенко М.О. Визначення статусу нерухомих об'єктів культурної спадщини: особливості та наявна проблематика. *Культурологічна думка: щорічник наук. праць*. Київ: ІК НАМ України, 2021. № 19. С. 135-143.

20. Міщенко М.О. Нові виклики для сфери охорони культурної спадщини в контексті майбутнього повоєнного відновлення України. Російська агресія проти України (2014–2025). Метапростори війни. Монографія. Заг. ред. д. і. н., проф. А.Киридон. Київ: Державна наукова установа «Енциклопедичне видавництво», 2025. С. 170-174.
21. Міщенко М.О. Охорона нерухомих об'єктів культурної спадщини в умовах агресивної війни: теоретико-практичні аспекти. Культурологічна думка: щорічник наук. праць. К.: ІК НАМ України, 2023. № 1. С. 168-177.
22. Міщенко М.О. Охорона об'єктів культурної спадщини в нових суспільних реаліях: зміна концептів та пошук перспектив: монографія. К.: Ін-т культурології НАМ України, 2023. URL: <https://icr.org.ua/vydannya/ohorona-ob-yektiv-kulturnoyi-spadshhynu-v-novuyh-suspilnyh-realiyah-zmina-kontseptiv-ta-poshuk-perspektiv/> (дата звернення: 1.09.2025)
23. Міщенко М.О. Теоретико-практичні аспекти державно-приватного партнерства у сфері охорони культурної спадщини України сучасного періоду. Культурологічна думка: щорічник наук. праць. К.: ІК НАМ України, 2024. Том 26. №2. С. 125-136.
24. Порядок визначення категорій пам'яток, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 22.05.2019 р. № 452. *Офіційний вісник України*. 2019. № 46. С. 16.
25. Про авторське право і суміжні права : Закон України від 01.12.2022 р. №2811- IX. *Відомості Верховної Ради України*. 2023. № 57. С. 2.
26. Про академічну доброчесність : Проект Закону України від 08.01.2024 р. №10392. URL: <http://surl.li/kktvqb>. (дата звернення: 1.09.2025)
27. Про бібліотеки і бібліотечну справу : Закон України від 27.01.1995 р. №32/95-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1995. № 7. Ст. 45.
28. Про вивезення, ввезення та повернення культурних цінностей : Закон України від 21.09.1999 р. № 1068-XIV. *Офіційний вісник України*. 1999. № 42. С. 4.
29. Про видавничу справу : Закон України від 05.06.1997 р. № 318/97-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1997. № 32. Ст. 206.
30. Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України : Закон України від 25.03.2000 р. № 1602-III. *Відомості Верховної Ради України*. 2000. № 25. Ст. 195.
31. Про державні цільові програми : Закон України від 18.03.2004 р. від № 1621-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2004. № 25. Ст. 352.
32. Про державну підтримку книговидавничої справи в Україні : Закон України від 6.03.2003 р. № 601-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. № 24. С. 162.
33. Про запобігання корупції : Закон України від 14.10.2014 р. №1700-VII. *Офіційний вісник України*. 2014. № 87. С. 156.
34. Про культуру : Закон України від 14.12.2010 р. № 2778-VI. *Офіційний вісник України*. 2011. № 2. С. 13.
35. Про Міністерство культури та стратегічних комунікацій України : положення, затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 16 жовтня 2019 р. № 885. *Офіційний вісник України*. 2019. № 88. С. 88.

36. Про музеї та музейну справу : Закон України від 29.06.1995 р. № 249/95-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1995. № 25. Ст. 191.
37. Про Національний архівний фонд та архівні установи : Закон України від 24.12.1993 р. № № 3814-ХІІ. *Відомості Верховної Ради України*. 1994. № 15. Ст. 86.
38. Про освіту : Закону України від 5.09.2017 р. №2145-VIII. *Офіційний вісник України*. 2017. № 78. С. 7.
39. Про охорону археологічної спадщини : Закон України від 18.03.2004 р. №1626-IV. *Офіційний вісник України*. 2004. № 15. С. 20.
40. Про охорону культурної спадщини : Закон України від 08.06.2000 р. № 1805-III. *Офіційний вісник України*. 2000. № 27. С. 32.
41. Про рекламу : Закон України від 3.07.1996 р. № 270/96-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 39. Ст. 181.
42. Про театри і театральну справу : Закон України від 31.05.2005 р. № 2605-IV. *Офіційний вісник України*. 2005. № 25. С. 31.
43. Цивільний кодекс України. *Відомості Верховної Ради України*, 2003. №№40-44. ст.356.

Допоміжна література

44. Алієв Р.В., Полтораков О.Ю. «Стратегічна правова культура»: від концептуалізації до операціоналізації. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. Серія: Юриспруденція. 2024. № 69. С. 4–9.
45. Бернацький О. До питання етико-правової природи академічної доброчесності в Україні. *Вісник ЛДУВС ім. Е. О. Дідоренка*. 2020. Вип. 4 (92). С. 75–86.
46. Варава І., Темченко Я., Григоренко М. Формування правової культури молоді як суспільно-правова проблема: теоретичний і практичний аспекти. *Молодий вчений*. 2022. № 101. С. 1–5.
47. Гордіюк С.А. Конституційно-правове регулювання духовно-культурних відносин в Україні. Дисертація на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 – Право. Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна, Міністерства освіти і науки України, Харків, 2021.
48. Гура В. Корупція: поняття та види, причини виникнення. *Економічний аналіз*. 2022. Том 32. № 2. С. 73-81.
49. Донченко О., Бунчук О. Культура прав людини: міжнародно-правові стандарти й національний досвід. *Юридичний вісник*, №1. 2020. С. 253-260.
50. Дуліба Є.В., Гришко В.І. Академічна доброчесність в освітньо-науковому просторі України: соціальні виклики та перспективи удосконалення. *Наукові записки*. Серія: Право. 2023. №14. С.6-12.
51. Короед С.О., Криховецький І.З. Місце правової політики держави у встановленні заохочувальних та рекомендаційних норм та їх вплив на правову культуру особи. *Правові новели. Конституційне право; Муніципальне право*. Видавничий дім «Гельветика». 2024. №22. С.55-61.
52. Макарова О.В. Правовий нігілізм: теоретико-правовий аспект : дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.01. Київ, 2010. 186 с.
53. Макарова О.В., Крилова Ю.І. Проблеми формування правової культури в

- українському суспільстві. *Право*. 2015. № 30. С. 104–108.
- 54.Макеєва О.М. «Правова культура» та «культура»: співвідношення категорій. *Держава і право*. Інститут держави і права ім. В.М. Корецького НАН України. 2013. Вип. 61. С. 33–38.
- 55.Мацькевич М. Культурні права та свободи людини і громадянина: питання регламентації змісту та реалізації. *Віче*. 2015, № 10.
- 56.Механізм правового регулювання. Велика українська юридична енциклопедія: у 20 т. / О. В. Петришин (відп. ред.) та ін. 2017. Т.3 : Загальна теорія права. С. 283.
- 57.Олещенко В., Варава І. Теоретичні інтерпретації сутності поняття «культурні права». *Наукові праці Національного авіаційного університету. Серія: Юридичний вісник «Повітряне і космічне право»*. 2022. № 2 (63). Ст. 56–62.
- 58.Опольська Н.М. Класифікаційна ідентифікація права на свободу творчості в системі культурних прав і свобод людини. *Науковий вісник Ужгородського Національного університету: серія Право*. Ужгород : Гельветика, 2017. Т. 1. Вип. 46. С. 27-30.
- 59.Підлісний Є. Правова культура суспільства, особистості та соціальної групи. *Науковий вісник Миколаївського національного університету В.О. Сухомлинського*. Педагогічні науки. 2018. № 3(2). С. 241–246.
- 60.Попадинець Г.О. Правосвідомість і правова культура як чинники становлення громадянського суспільства. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка»*. Сер. Юридичні науки. 2016. № 850. С. 421–426.
- 61.Правове регулювання. Велика українська юридична енциклопедія: у 20 т. / О. В. Петришин (відп. ред.) та ін. 2017. Т.3 : Загальна теорія права. С. 516.
- 62.Саракун Л. Культурна політика сучасної України: монографія. Ніжин : Видавець ПП Лисенко М.М., 2016. 206 с.
- 63.Стеценко С. Правова культура молоді в контексті побудови соціальної держави. *Вісник Національної юридичної академії України ім. Ярослава Мудрого*. Серія: Філософія, філософія права, політологія, соціологія: Збірник наукових праць Національної юридичної академії України ім. Я. Мудрого. Харків: Право, 2012. № 3(13). С. 153–157.
- 64.Трепак В.М. Особливості дефініції поняття «корупція». *Науковий вісник Національної академії внутрішніх справ*. 2015. № 4 (97). С. 181-194.
- 65.Уханова Н. Правова культура молоді в Україні. *Інформація і право*. 2019. № 2. С. 156–166.
- 66.Філіна Т.І. Культурна політика держави в системі забезпечення культурних потреб людини. *Міжнародний науковий журнал «Грааль науки»*, 2021. С. 444-448.
- 67.Чебикін О.Я., Булгакова В.О. Психологічні основи правової культури та умови її корегування: монографія. Одеса: ТОВ «Лерадрук», 2019. 162 с.
- 68.Чирва Г., Лопушенко Я. Теоретичні та практичні виміри академічної доброчесності у системі вищої освіти Канади. Збірник наукових праць Уманського державного педагогічного університету. 2025. Вип. 1. С. 26-35.

69. Чорна Т.В. Науковий вектор розвитку бібліотек ЗВО: виклики та можливості. *Наукові аспекти в роботі бібліотек ЗВО : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., 23 жовт. 2024 р., Вінниця*. Вінниц. обл. метод. об-ня б-к ЗВО, Наук. б-ка ВНМУ ім. М. І. Пирогова ; уклад. М. І. Мельник ; ред. Л. В. Сухарева ; відп. за вип. Н. М. Кравчук. Вінниця, 2024. С.36–42.
70. Шинкарук А., Самсонюк Т. Цифрова готовність в публічному управлінні музеями. *Публічно-управлінські та цифрові практики*. 2025. Випуск 1(4). С.122-132.

Електронні ресурси

71. Державна науково-технічна бібліотека України. URL: http://rs.gntb.gov.ua/cgiirbin/irbis64r_12/cgiirbis_64.exe?C21COM=F&I21DBN=IBIS&P21DBN=IBIS&Z21ID.
72. Електронна бібліотека – підручники. URL: <http://www.info-library.com.ua/>.
73. Електронний каталог Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв. URL: <http://library.nakkkim.edu.ua/>
74. Єдиний державний реєстр судових рішень. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/>.
75. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>
76. Офіційний вебпортал парламенту України. URL: <https://www.rada.gov.ua/>.
77. Репозитарій НАКККіМ. URL: <http://elib.nakkkim.edu.ua/>.